



ב"ה

ז' אדר

## מיתה ביום הלידה מסמלת שלימות

איתא בגמרא<sup>1</sup>: "הפיל פור הוא הגורל, תנא, כיון שנפל פור בחודש אדר, שמח (המן) שמחה גדולה, אמר, נפל לי פור בירח שמת בו משה, ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד".

...שמחתו של המן בראותו שהפור נפל "בירח שמת בו משה", נבעה מכך שחשב שענין זה (מיתתו של משה) מורה על היפך הענין ד"יומין זכאין", כנזכר לעיל.

ולכאורה, צריך להבין: כאשר מחפשים תאריך מסויים שבו יש מקום לומר שענינו הוא היפך זכותם של בני ישראל חס ושלום - הרי ישנו התאריך ד"בחודש החמישי באחד לחודש" (ראש חודש אב) שבו מת אהרן, כמפורש בתורה שבכתב<sup>2</sup>. ומכיון שענין זה מפורש בתורה שבכתב (שאפילו הצדוקים מודים בה), מובן, שזהו ענין הידוע ומפורסם לכל (אפילו אצל **אומות העולם**, ובענינונו — המן) יותר מאשר התאריך דשבעה באדר שבו מת משה, שענין זה לא נתפרש בתורה שבכתב, אלא זקוקים לחשבונות המובאים בתורה **שבעל פה**.

וכפי שרואים אמנם בפועל ש"בחודש החמישי" (חודש אב) אירעו לבני ישראל דברים בלתי רצויים - חורבן בית המקדש כו', ובאופן ד"הוכפלו בו כו"<sup>3</sup>. ובודאי ידעו זאת גם **אומות העולם**, ובפרט מלכות בבל (שהיא זו שהחריבה את בית המקדש בחודש החמישי), שגדולתה עברה אחר כך למלכותו של אחשורוש, מלכות מדי ופרס, שבה היה המן שר חשוב שעלה לגדולה.

<sup>1</sup> מגילה יג, ב.

<sup>2</sup> מסעי לג, לח.

<sup>3</sup> ר"ה יח, ב.

כלומר: לא זו בלבד שהתאריך ד"בחודש החמישי (באחד לחודש)" - כתאריך בלתי־רצוי עבור בני ישראל מפורש בתורה שבכתב (דלא כהתאריך דז' אדר, מיתת משה, המופיע רק בתורה שבעל פה), ולכן הרי זה ענין המפורסם יותר - הרי תאריך זה (חודש החמישי) קשור באופן ישיר עם גדולתו של המן במלכות פרס.

ועל פי זה צריך להבין מה מקום לשמחתו של המן בראותו שהפור נפל בחודש אדר: אם אמנם היו רוצים מלמעלה להראות לו סימן שהוא (המן) ינצח את בני ישראל חס ושלום - היה הפור צריך ליפול בחודש החמישי (חודש אב), חודש שהמאורעות שבו (החורבן והגלות כו' על ידי מלכות בבל) יכולים לסמל את נצחונו של המן (מכיון שגדולתו של המן במלכות מדי ופרס קשורה עם גדולתה של מלכות בבל, שהחריבה את בית המקדש בחודש החמישי). ועל פי זה - עצם העובדה שהפור לא נפל בחודש החמישי, מהוה הוכחה שבנפילת הפור בחודש מסויים אין כל סימן לנצחונו של המן!?

ובפרט כאשר משווים את התוצאות שהיו לאחרי שתי מאורעות הנזכרים לעיל - מיתת משה בחודש אדר, והחורבן כו' בחודש החמישי:

לאחרי החורבן כו' בחודש החמישי על ידי מלכות בבל, בא התור לגדולתה של מלכות פרס, שבה עלה לגדולה המן שגזר על בני ישראל כו'; ולעומת זאת - לאחרי מיתת משה בחודש אדר, נכנסו בני ישראל לארץ ישראל — "תביאמו ותטעמו בהר נחלתך", ואילו זכו היתה הכניסה לארץ באופן דגאולה שלימה שאין אחריה גלות!

ועל פי זה - מה היתה שמחתו של המן ("שמח שמחה גדולה") בראותו שהפור נפל בחודש אדר, "ירח שבו מת משה" (ולא בחודש החמישי, שבו מת אהרן וכו')!?

גם צריך להבין: מהו הביאור בשלילת סברתו של המן: "ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד", כלומר: מהו הביאור שלידת משה בז' אדר מבטלת את הענין הבלתי־רצוי דמיתת משה בז' אדר — לכאורה, המיתה מבטלת את ענין הלידה, ולא להיפך!?

...והביאור בזה: כללות הענין (גזירת המן וביטולה כו') קשור עם עצם קיומם של בני ישראל "ממיתה לחיים". ומכיון שמציאותם של בני ישראל קשורה עם מציאותו של משה רבינו, שהרי משה רבינו רוען של ישראל, "רעיא מהימנא"...לכן כאשר המן ראה שהפור נפל "בירח שבו מת משה", "שמח שמחה גדולה", בראותו בעובדת מיתתו של משה - רוען של ישראל - סימן על ביטול עצם מציאותם של בני ישראל חס ושלום.

והו הטעם לגודל שמחתו של נפילת הפור בחודש אדר, ולא בחודש החמישי (למרות שהמאורעות שאירעו בחודש החמישי יכולות לסמל יותר את נצחוננו של המן), – מכיון שהמדובר הוא אודות עצם קיומו של עם ישראל, שענין זה קשור עם משה רבינו, רוען של ישראל.

ובפרט שהמן היה המנגד (לעומת זה) דמרדכי, ומרדכי היה בחינת "משה" שבדורו – לכן, בראותו שהפור נפל "בירח שמת בו משה", חשב שזהו סימן לנצחוננו על מרדכי (משה שבדורו).

ועל זה בא המענה בתורה - "ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד": איתא בגמרא<sup>4</sup>; "בשעה שנולד משה נתמלא הבית כולו אור, כתיב הכא ותרא אותו כי טוב הוא, וכתיב התם וירא אלקים את האור כי טוב". כלומר: לא זו בלבד שמציאותו של משה **עצמו** היתה מוארת, אלא יתירה מזו. "נתמלא הבית כולו אור".

ומובן, שעילוי זה נפעל מידי שנה בשנה מאז שנולד משה, כלומר, שבז' אדר מידי שנה בשנה נפעל מחדש כללות העילוי וה"שטורעם" דיום ההולדת - "מזלו גובר". וכן נמשך הדבר מידי שנה בשנה במשך כל ימי חייו של משה רבינו - מאה ותשע עשרה שנה, עד לז' אדר דשנת ה-119 של משה רבינו.

ומכיון ש"בשבעה באדר נולד", אין מה לחשוש מהעובדה ש"בשבעה באדר מת", - כי עוד לפני שמת בז' אדר נפעל כבר העילוי **דלידת משה** בז' אדר 119 פעמים! והרי גם יהודי פשוט שבפשוטים מבין בפשטות שדבר חד-פעמי אין לו ערך ותפיסת מקום לגבי דבר שאירע 119 פעמים!

ומזה מובן גודל העילוי דשבעה באדר - מפני **שנולד** בו משה, ועילוי זה פועל לטובה על כל ימי חודש אדר, הן על הימים שלפני ז' אדר, והן על הימים שלאחרי ז' אדר - כמובן משמחתו של המן (שמחה דלעומת זה) בחשבו שז' אדר הוא היפך הענין ד"יומין זכאין", ולכן הרי זה פועל גם על היום שעליו נפל הפור (י"ג אדר), ובודאי שכן הוא בצד הטוב.

...נוסף על האמור לעיל שהענין דלידת משה היה 119 פעמים לפני שמת משה - הרי גם הענין דמיתת משה גופא מסמל את **תכלית השלימות** בעניניו של משה, מכיון שיום מיתתו הוא באותו יום שבו נולד ("בשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד"), כלומר, שכללות ענין הזמן (וכל מה שקשור עם ניצול הזמן וכו') הוא באופן של **שלימות** - "ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחודש לחודש".

---

<sup>4</sup> סוטה יב, א.

ועל פי זה - הרי לא זו בלבד שאין מה לחשוש מהקא סלקא דעתך של המן (שמכיון שחודש אדר הוא "ג'רח שבו מת משה", רוען של ישראל, הרי זה מסמל ענין של חלישות כו' בעצם הקיום של עם ישראל חס ושלום), אלא **אדרבה**: מיתת משה בחודש אדר, באותו יום שבו נולד ("ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחודש לחודש"), מסמלת את **שלימותו האמיתית של משה**, ולכן הרי זה זמן מסוגל לתוספת חיזוק ושלימות בקיומו של עם ישראל, כתוצאה משלימותו של משה רבינו, רוען של ישראל.

ונמצא - שכללות הענין דנס פורים (ביטול הקא סלקא דעתך של המן ש"שמח שמחה גדולה", ובאופן ד"ונהפוך הוא" - שמחה דקדושה, "עד דלא ידע") נפעל על ידי העילוי דז' אדר, יום לידתו ופטירתו של משה רבינו באופן ד"ממלא שנותיהם כו'", כלומר, מכיון שיום זה מורה על שלימותו של משה רבינו, רוען של ישראל, הרי זה פועל עילוי ושלימות בכללות הקיום דעם ישראל (לא רק בז' אדר, אלא בכל ימי החודש, כנזכר לעיל) - היפך הקא סלקא דעתך של המן.

ובפרט על פי המבואר באגרת הקודש<sup>5</sup> שביום ההסתלקות נפעל העילוי והשלימות ד"כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו", וענין זה "מתגלה ומאיר בבחינת גילוי מלמעלה למטה . . . ופועל **ישועות** בקרב הארץ" - שזהו כללות הענין דנס פורים.

[וזהו מה שהתאריך המדוייק דמיתת משה מופיע רק **במענה** מהגמרא על הקא סלקא דעתך של המן, ואילו בקא סלקא דעתך של המן נאמר רק "**בג'רח** שבו מת משה" - מכיון שהתאריך המדוייק נוגע רק כדי להבהיר את השלימות שביום המיתה, שזהו באותו יום שבו נולד - "**בשבעה** באדר מת **ובשבעה** באדר נולד", באופן ד"ממלא שנותיהם כו'" (כן הוא בזכרון אחדים)].

קטע משיחת ש"פ תרומה, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשמ"ג ח"ב ע' 998.

---

<sup>5</sup> ס"ו ז"ך וכ"ח.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד  
- שלוחי כ"יק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"י ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו  
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,  
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה